

M e t l a

SEMINAARI

Tiistai 16.12.2008

**Metsäntutkimuslaitos, Jokiniemenkj.1, Vantaa
(päärakennuksen auditorio)**

14.00–15.15

Riikka Paloniemi, MMM (väit.) (Helsingin yliopisto)

LUONNONSUOJELU ARJESSA: Maanomistajien näkemyksiä ja kokemuksia yksityismaiden tilapäisestä luonnonsuojelusta ja sen uudistumisen prosessista

Tämä tutkimus tarkastelee yksityismaiden luonnonsuojelun hyväksyntää maanomistajien näkökulmasta. Työ keskittyy määräaikaisten luonnonsuojelun yleistymiseen Suomessa ja maanomistajien kokemuksiin tämän luonnonsuojelupoliittisen työkalun varhaisesta käytöstä. Lisäksi työ esittelee eteläsuomalaisten metsänomistajien asennoitumista viralliseen luonnonsuojeluun. Tutkimus yhdistää toisiinsa maanomistajien elämismaailman ja luonnonsuojelu- ja metsäpolitiikan järjestelmien näkökulmat ja piirtää kuvan arkielämän luonnonsuojelupolitiikasta. Työn teoreettisen viitekehyksen muodostavat ympäristövastuulliseen osallistumiseen oppimisen prosessit ja keskustelu yksilöiden voimaantumisen ja valtautumisen (*empowerment*). Tutkimuksen pääaineistot ovat haastattelut ja lomakekysely.

Maanomistajat vastustivat 1990-luvulla voimakkaasti yksityismaiden luonnonsuojelua, eritoten rantojen suojelua ja EU:n Natura 2000 -ohjelmaa. Joitain maanomistajia luonnonsuojelukiistat lannistivat, jotkut jopa päätyivät torjumaan luonnonsuojelun omalta osaltaan. Vuonna 1996 uudistettu luonnonsuojelulaki oli yksi askel koettujen ongelmien ratkaisuun. Uuden lain suoma mahdollisuus tilapäisiin luonnonsuojeluso-
pimuksiin ei kuitenkaan vielä synnyttänyt uutta luonnonsuojelupolitiikan käytäntöä.

Maanomistajien näkökulma sai valtaa paikallisesti Satakunnassa aloitetussa luonnonarvokaupan määrittelyprosessissa ja institutionalisoitui valtakunnallisessa Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelmassa METSO:ssa. Luonnonarvokaupan kokeiluhankkeen aikana metsänomistajat myös voimaantuivat tarjoamaan maitaan suojeluun. Yksityismaiden luonnonsuojelun paikallinen hyväksyttävyyttä lisääntyi. Luonnonarvokaupan hyväksyntä kiteytyy kolmeen ulottuvuuteen: vapaaehtoisuuteen, tilapäisyyteen ja vuoropuheluun luonnonsuojelun ja metsätalouden välillä.

Työssä analysoitu Satakunnan luonnonarvokauppa on esimerkki uusista ympäristöpoliittisista ohjauskeinoista, ja luonnonarvokaupan rakentuminen kokonaisuudessaan ilmentää uudenlaista hallinnointia eli moninapaista, vuorovaikutteista ja osallistuvaa politiikan tekotapaa. Tämä tapa toteuttaa luonnonsuojelupolitiikkaa on lisännyt luonnonsuojelupolitiikan oikeudenmukaisuuden kokemuksia. Kokonaisuudessaan tutkimustulokset valottavat osallistumis- ja oppimisprosessien merkitystä luonnonsuojelupolitiikan käytännönpanoissa, ja kannustavat kiinnittämään niihin huomiota myös tulevaisuudessa.

Tervetuloa!

Lisätietoja: Jussi Uusivuori, puh. 010 211 2064; sposti: jussi.uusivuori@metla.fi ja Sini Niinistö, puh. 010 211 5149; sposti: sini.niinisto@metla.fi